

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobce: **J. R.**, bytem,

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 3. 2018, č.j. RN-730 217 5771-315-LP,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů.

O d ů v o d n ě n í

I.

Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí žalované ze dne 19.1. 2018 č.j. R-19.1.2018 – 425/730 217 5771. Žalovaná přitom zamítla žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť nezískal potřebnou dobu pojištění pro vznik nároku na tento důchod.

II.

Obsah žaloby a jejího doplnění

2. Žalobce především uvedl, že ode dne 11.10.2017 je v invalidním důchodu II. stupně, ale nemá důchod. Není mu zřejmé, z čeho má uhradit nájem, za co si má koupit jídlo a léky. Dostává stravenky, ale ty nelze použít na úhradu nájmu ani za ně nelze koupit veškeré zboží v obchodě. Zdůraznil, že je vážně psychicky i fyzicky nemocný, trpí silnými bolestmi páteře, a to krční i bederní. Bolesti se zad pak vystřelují do celého těla (nohy, krk, hlava, hrud'). Trpí halucinacemi, depresí, úzkostmi. Rovněž má sebevražedné sklony a myšlenky. Má celkem 17 nemocí, bere 30 léků denně a bolestmi trpí neustále. Užívá opiáty, analgetika, chodí na injekce, obstríky a infuze. Každý týden absolvuje vyšetření u 4 až 5 lékařů specialistů. Není schopen pracovat ani chodit na brigády.

3. V doplnění žaloby pak rekapituluje průběh správního řízení. Uvedl, že od roku 1992 se léčí ambulantně na psychiatrii, kde byl i hospitalizován. Od 19.8.2002 je veden na Úřadu práce Brno-město. Od tohoto data už nemohl pracovat ani hledat zaměstnání, nebo již byl psychicky a fyzicky nemocný. Požádal, aby mu žalovaná udělila výjimku a přiznala invalidní důchod. Dále uvedl, že se léčil u psychiatra W. a nyní se léčí u psychiatra Z., na terapie pak dochází k psychologovi E. Posudek o invaliditě II. stupně je trvalý. V současnosti pobírá sociální dávky a stravenky.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná ve vyjádření především uvedla, že žalobce splňuje podmínku míry poklesu pracovní schopnosti, která činí 55 %. K přiznání invalidního důchodu je však třeba splnit i podmínku potřebné doby pojištění. Dne 11.10.2017 byl u žalobce stanoven vznik invalidity. V prvním rozhodném období před vznikem invalidity, kdy bylo zapotřebí získání 5 roků potřebné doby pojištění z období posledních deseti let před vznikem invalidity, tedy v době do 11.10.2007 do 10.10.2017 žalobce získal jen 1 rok pojištění a podmínku potřebné doby pojištění tak nezískal. Nesplnil ani podmínku § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, podle níž se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce staršího 38 let považuje za splněnou také, byla-li získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity. Potřebná doba pojištění přitom činí 10 let. Žalobce však ani tuto nesplnil, neboť v rozhodném období, tj. 11.10.1997 až 10.7.2017, získal dobu pojištění pouze v rozsahu 4 let a 5 dnů. Jde-li o dobu, kdy byl žalobce veden na úřadu práce, tak ta mu byla v souladu s § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění započtena v maximálním rozsahu 1 roku. Závěrem uvedla, že pro přiznání invalidního důchodu je nutné, aby obě podmínky (vznik invalidity a získání potřebné doby pojištění) byly splněny současně, což u žalobce nenastalo. Navrhla zamítnutí žaloby.

IV. Replika žalobce

5. Žalobce v replice zejména zopakoval své zdravotní obtíže a způsoby léčby. Zdůraznil, že od 1.9.2002 je v evidenci úřadu práce a z důvodů závažných zdravotních problémů nemůže pracovat. V minulosti, kdy to bylo ještě možné, odpracoval několik let. Osobně zná několik případů, kdy nebyl odpracován ani jeden rok, a přesto byl invalidní důchod přiznán. Žalovaná by pak měla pochopit jeho sociální, zdravotní a finanční potíže a přiznat mu důchod. Ze sociálních stravenek nemůže uhradit nájemné.

V. Jednání před soudem

6. Žalobce při jednání především zdůraznil, že již od roku 1999, tj. 20 let se ambulantně léčí s psychickými potížemi. Od roku 2002 je veden na úřadu práce. Z důvodu své nemoci však nestihl odpracovat potřebnou dobu tak, aby mu mohl být přiznán invalidní důchod. Požádal proto, aby mu žalovaná v tomto směru udělila výjimku. V současné době pobírá sociální dávky, a to část v penězích a část v sociálních stravenkách. Sociální stravenky však nemůže použít k uhrazení nájmu ani k nákupu určitého zboží (např. prací prášek). Nemůže pracovat ani brigádně, neboť minimálně třikrát týdně navštěvuje lékaře (kontroly, infúze, rehabilitace a injekce). Nemá doma ani internet, a proto chodí do knihovny, kde je k dispozici 1 hodinu denně zdarma. Po hodině sezení u počítače však má nesnesitelné bolesti, které mu vystřelují do zad, nohou, ramen hlavy. I z tohoto důvodu není schopen ani chodit na brigády, neboť nikdo jej na hodinu denně nezaměstná, protože se mu to nevyplatí.

7. Žalovaná pak při jednání především uvedla obdobné skutečnosti jako ve vyjádření a v napadeném rozhodnutí.

8. Soud při jednání provedl dokazování posudkem PK MPSV ze dne 26.9.2018.

VI. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

10. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

11. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

12. Žalobce namítal, že z důvodu závažných zdravotních obtíží mu měl být přiznán invalidní důchod. Od 19.8.2002 je v evidenci na Úřadu práce Brno-město, přičemž ze zdravotních důvodů již nemohl pracovat a ani si hledat zaměstnání. Předtím však několik let pracoval.

13. Soud k věci uvádí, že celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 55% a dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění se jedná o invaliditu druhého stupně. Tato skutečnost byla zjištěna ze správního spisu a i z posudku PK MPSV ze dne 26.9.2018, a není ani mezi účastníky sporná. Sporné je, zda žalobce získal potřebnou dobu pojištění, aby mu mohl být přiznán nárok na invalidní důchod.

14. Podle § 40 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku a) do 20 let méně než jeden rok, b) od 20 let do 22 let jeden rok, c) od 22 let do 24 let dva roky, d) od 24 let do 26 let tři roky, e) od 26 let do 28 let čtyři roky a f) nad 28 let pět roků.* Podle odstavce 2 téhož ustanovení *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.*

15. Podle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny dále osoby vedené v evidenci Úřadu práce České republiky - krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné.*

16. Z obsahu správního spisu i posudku PK MPSV soud zjistil, že invalidita u žalobce vznikla dne 11.10.2017. Ke splnění potřebné doby pojištění ke vzniku nároku na invalidní důchod by musel žalobce v posledních 10 letech před vznikem invalidity získat alespoň 5 roků pojištění, případně v posledních 20 letech před vznikem invalidity získat alespoň 10 roků pojištění. Soud z obsahu správního spisu (osobní list důchodového pojištění) ověřil, že žalobce získal v posledních 10 letech před vznikem invalidity, tj. od 11.10.2007 do

10.10.2017, toliko rok pojištění. V posledních 20 letech před vznikem invalidity, tj. od 11.10.1997 do 10.10. 2017 pak získal jen 4 roky a 5 dnů pojištění. Nesplnil tedy potřebnou dobu pojištění, aby mu vznikl nárok na přiznání invalidního důchodu. Žalobce k tomu argumentoval, že byl od 19.8.2002 veden v evidenci Úřadu práce Brno město a ze zdravotních důvodů již nemohl pracovat. K tomu soud uvádí, že dle shora uvedeného § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění lze u osob mladších 55 roků dobu, po kterou jsou vedeni v evidenci úřadu práce a nenáleží jim podpora v nezaměstnanosti nebo podpora v rekvalifikaci, započít v rozsahu maximálně 1 roku. Soud sice chápe obtížnou životní situaci žalobce, avšak nesplnění potřebné doby pojištění, brání vzniku nároku na invalidní důchod. Žalobce přitom ani při jednání neuváděl, že by získal potřebnou dobu pojištění. S ohledem na výše uvedené nemohl žalobě vyhovět.

17. Soud jen pro úplnost, a aniž by jakkoliv předjímal možné rozhodnutí, odkazuje i na institut odstranění tvrdosti, který je upraven v ustanovení § 106 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a jehož by žalobce mohl zkusit využít.

18. Podle § 106 odstavce 1 tohoto zákona *tvrdost předpisů o sociálním zabezpečení lze odstranit na základě písemné a odůvodněné žádosti občana, v jehož prospěch má být tvrdost odstraněna. V nové žádosti o odstranění tvrdosti nemohou být uplatněny stejné důvody, které již obsahovala žádost původní; při opakování těchto důvodů bude nová žádost odložena a žadatel bude o tomto vyrozuměn. Na řízení o žádosti o odstranění tvrdosti se nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Řízení o žádosti o odstranění tvrdosti nelze zahájit, popřípadě v něm pokračovat, po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní. Podle odstavce 2 téhož zákona rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení jsou vyloučena ze soudního přezkumu.*

19. Soud tedy neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

VII. Náklady řízení

20. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšné žalované nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti a žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. dubna 2019

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.